

Heikki Jorma Kullervo Häyrinen

Kirjan tehtävänä on professori **Kuittisen** esipuheen mukaan esitellä Suomen geodeettista tutkimusta ja sen tuloksia. Kirja on omistettu koko elämänsä Geodeettisessa laitoksessa työskennelleelle professori, emeritus ylijohtaja **Juhani Kakkurille** hänen 70-vuotispäivänään.

Professori Markku Poutasen toimittaman teoksen on kirjoittanut 14 geodesian asiantuntijaa. Se käsittelee muun muassa ihmiskunnan varhaisia käsityksiä maapallon synnystä ja muodosta, paikannäärityksen historiaa ja kreivi Pierre-Luis Moreau de Maperthus'n Lapin mittauksia. Edelleen esitellään suuria astemittauksia ja Struven ketjua sekä geodeettien aherrusta auringonpimennysten yhteydessä, selostetaan maailman tarkimmat perusviivat ja **Y. Väisälän** kvartsimetrisysteemi. Uusinta tekniikkaa esitellään teko-kuista tekoaivoihin. Kerrotaan satelliittilaserista ja painovoimakenttää mittaavista satelliiteista.

Kirjan lopussa pohditaan, mitä tarkoitetaan maan muodolla ja geoidilla sekä esitellään planeettakunnan kappaleiden muotokirjoja.

Kirja vilisee maallikollekin kiintoisan tuntuista aiheita geodesian aamuhämärästä uusimpaan tekniikkaan. Pintapuolisella selauksella satunnaiselle toimittajalle syntyi vaikutelma, että kirja toimii kerroksellisesti: geodesiaa tuntematon voi tehdä mielenkiintoisia löytöretkiä osaan teosta, geodesian perustiedot opiskellut saattaa jo tunteekin mutta seikkailee samalla huikeilla matkoilla ja geodesian asiantuntija panee kirjan – sen luettuaan – mielihyvällä käsikirjastoonsa.

Tämä Ursan kustantama teos on merkittävä kunnianosoitus geodesian tekijöille ja sen saavutuksille. Se on sopiva joululahja tämänkin lehden lukijoille oikein käytettynä.

Kirjaa on saatavana kirjakaupoista ja Ursasta, osoite: Raatimiehenkatu 3 A 2, 00140 Helsinki, (09) 684 0400, faksi (09) 6840 4040, Internet: www.ursa.fi. Postitse lähetettyyn kirjaan lisätään postikuluja 5 €.

Pekka Lehtonen

taaksepäin, ottavat selvää juuristaan ja esi-isiensä käyttämästä murteesta”, Okker kirjoittaa.

Kirjaa on saatavana Loimaan kirjapainosta, puh. (02) 762 600 ja sähköposti veli-matti.knuuti@loimaankirjapaino.fi. Kirjan hinta on 23 € + postikulut.

Pekka Lehtonen

Topografin työkirja

Topografin työkirja on kertomus **Mikko Pohjalan** työurasta ja peruskartoituksen historiasta ”Saariselältä Oolantiin”. Kirjassa on toimittanut ja taittanut **Pentti Kallio**. Mikon topografinura alkaa vuodesta 1961 ja kirjassa kulkevat mielenkiintoisella tavalla rinnakkain henkilön työhistoria ja perinteeksi muuttuva peruskartoituksen historia sekä myös topografin ammattikunnan historia. Mikon työkirja on luettavissa Suomen Karttoittajayhdistys ry:n kotisivulla <http://koti.mbnet.fi/skyry/>. Sinne pääsee myös MATEn kotisivujen kautta.

Maanmittausinsinööri Heikki Häyrinen poistui keskuudestamme lähes yhdeksänkymmentävuotiaana 21.8.2003. Hän oli syntynyt opettajaperheeseen Sonkajärvellä 28.8.1914 ja varttui mieheksi Kannaksella. Ylioppilaaksi hän tuli Viipurin yhteiskoulusta 1933.

Sen jälkeen hän opiskeli Teknillisessä Korkeakoulussa ja valmistui maanmittausinsinööriksi 1937.

Sitten alkoi pitkä auskultointi **Paavo Lapin** johdolla. Se päättyi vasta 1945. Sen aikana oli myös sodat ja Häyrinen ylennettiin insinöörikapteeniksi. Väliurhan aika kului Kannuksessa sijoittamassa sinne tulleita siirtolaisia. Sama työ alkoi uudelleen 1946. Vuoteen 1950 asti hän oli maanlunastuslautakunnan puheenjohtajana Hämeen läänissä.

Töiden valmistuttua tuli määräys Ouluun, jossa oli huutava pula insinööreistä. Siellä hänelle annettiin työt ”väylän varresta” Tornionjokilaaksossa. Lapin läänissä ei vielä silloin ollut omaa maanmittauskonttoria. Toimintaa ohjattiin Oulusta käsin.

Tuskin hän oli ehtinyt asettua kunnolla uuteen ympäristöön, kun tuli siirto suorittamaan Kuusamon isojakoa. Siellä odottivat Rukajärven ja Kesäniemen kylien viiden jakokunnan jaot. Niihin kuului myöhemmin tärkeäksi muodostunut Rukatunturikin. Taitava insinööri ratkaisi jakokuntien piirirajat vuodessa. Samalla valmistui myös Ylä-Kitkan itärannalla olevien kylien tieverkostosuunnitelma, joka tosin toteutettiin vasta seuraavilla vuosikymmenillä. Hankkeet eivät edenneet kuiten-

kaan hänen toivomallaan tavalla ja edessä oli paluu vielä toviksi jatkamaan Tornionjokilaaksontöitä.

Mikkelin kausi alkoi 1954. Työt olivat läänin koilliskulmassa, Heinävedellä. Enonkoskelta löytyi sopiva torppa. Sieltä käsin oli helppo käydä muuten kaukana olevien asiakkaiden luona. Työt joutuivat sielläkin nopeasti ja täsmällisesti. Kevättalvisin jäi hyvää aikaa hiihdellä hangilla ja työskennellä tarvittaessa maanmittauskonttorissakin.

Vuodesta 1972 alkaen Häyrinen oli Mikkeliin perustetussa toimistossa. Kokenein insinööri ei kuitenkaan pyrkinyt johtajaksi. Sen sijaan vaikeat ja suuret tietoisuudet tulivat hänen vastuulleen. Nämäkin hän suoritti tavanomaista ripeämmin. Silloin rakennettiin huomattava osa läänin tieverkostosta. Monia kiistakysymyksiä oli ratkaistu omaperäisesti ja onnistuneesti. Pitkä työura päättyi 1977.

Eläkkeellä ollessaan Häyrinen osallistui muun muassa julkiseen keskusteluun valkoselkätikoista ja monista muista nykypolven kiistakysymyksistä. Paljon nähneen työtoverin käsityksiin oli helppo yhtyä. Hän oli luonnon ystävä ja itsekin aina ystävällinen ja hyväntuulinen tavatessamme.

Ansoistaan Häyriselle oli myönnetty Suomen Leijonan ritarikunnan I luokan ritarimerkki, VR 4 ja sotiemme muistomitalit.

Erkki Uotila

ESIMERKKEJÄ

MURRESANAKIRJASTA:

sähkökä, sieksu = nopealiikkeen

lääppä = huopahattu

kaassa = puuro

kirpitsä = tiili

a vot = juuri niin.

Monissa sanoissa on Venäjän kielen vaikutusta.

tietokoneen muistista Kanteen kuoleman jälkeen ja Okker saattoi sen julkaistavaksi kirjaksi.

Kantee tunnetaan hyvin merkittävän uran tehneenä maanmittarina. Sen lisäksi hän oli koko elämänsä sydämestään karjalainen. Hän oli kiinnostunut murteista. Aivan elämänsä loppuun asti hän mm. kirjoitteli *Karjalalehdessä* kolumneja Keski-Kannaksen (Muolaan) murteella.

”Keski-Kannaksen murrealue on laaja, mutta sen puhujat ovat vähissä. Kanteen ansiosta murre säilyy niin kotien kuin kirjastojenkin hyllyillä. Kokemuksesta tiedetään, että vuosien myötä uudet sukupolvet alkavat katsoa